

Program KKK-1

Kurs Kadry Kształcącej I stopnia

Wersja 8.0

Kurs jest adresowany do instruktorów, którzy zamierzają prowadzić zajęcia na kursach instruktorskich.

Zakładany poziom kompetencji posiadanych już przez uczestników kursu:

Uczestnik kursu:

- Zna metodę harcerską i ma ugruntowane doświadczenie w jej stosowaniu.
- Prowadził wyróżniającą się drużynę harcerską / wędrowniczą lub gromadę zuchową.

Wymienione wyżej kompetencje uczestnika kursu potwierdzone są formalnie poprzez:

- posiadanie stopnia instruktorskiego,
- opinię przełożonego (hufcowego)

Cel kursu

Celem kursu jest rozwój kompetencji kształceniowych instruktorów w zakresie programowania, organizowania, przeprowadzania oraz ewaluowania efektywnych zajęć szkoleniowych bazujących na doświadczeniu i zaangażowaniu uczestników.

W szczególności, po kursie uczestnik powinien:

WIEDZA	
	Znać naukowe podstawy procesu uczenia się osób dorosłych i rozumieć założenia modelu uczenia się przez doświadczenie (Cykl Kolba).
	Znać podstawowe różnice pomiędzy pedagogiką, a andragogiką – w szczególności rozumieć, czym różni się przedstawiona na kursie metoda szkoleniowa (w oparciu o doświadczenie) od metody szkolnej (w oparciu o wiedzę) oraz od metody harcerskiej (wychowawczej).
	Znać podstawowe problemy w komunikacji oraz autoprezentacji w sytuacjach szkoleniowych.
	Znać swoje mocne i słabe strony w zakresie kompetencji komunikacyjnych oraz podstawowe techniki ich wzmacniania.
	Znać różne formy zajęć aktywizujących tj. dyskusja, gra negocjacyjna, burza mózgów, drama, trening, gra, quiz, itp.
	Znać rozkład skuteczności zajęć w zależności od wykorzystania zmysłów i stopnia zaangażowania uczestników w rozwiązywanie zadań warsztatowych.
	Znać prezentowaną na kursie technikę tworzenia konspektu zajęć.
	Znać cele ewaluacji zajęć oraz podstawowe techniki badania satysfakcji uczestników oraz efektów szkolenia.
UMIEJĘTNOŚCI	
	Umieć dobrać formę zajęć adekwatnie do założonych celów kształcenia oraz specyfiki grupy szkoleniowej.
	Umieć stworzyć konspekt zajęć na podstawie dostarczonej przez zlecającego karty zajęć.
	Umieć przeprowadzić w sposób poprawny zajęcia w przynajmniej jednej formie aktywizującej.
	Umieć stosować wybrane ćwiczenia wzmacniające własne kompetencje komunikacyjne.
POSTAWA	
	Doświadczyć w praktyce metody uczenia się przez doświadczenie (Cykl Kolba) i przekonać się o jej skuteczności.
	Doświadczyć różnych form zajęć aktywizujących i przekonać się o wartości jaką niesie ze sobą wysoki poziom zaangażowania się uczestnika w rozwiązywanie zadań warsztatowych.
	Rozumieć przyczyny wyższej skuteczności zajęć w formach aktywizujących uczestników szkolenia i bazujących na ich doświadczeniach i być przekonanym do posługiwania się w przyszłości takimi właśnie formami zajęć.
	Rozumieć potrzebę tworzenia dokumentacji programowej zajęć w celu umożliwienia ich ewaluacji i powtarzalności i być przekonanym do rzetelnego sporządzania konspektu zajęć.
	Rozumieć potrzebę i znaczenie ewaluacji zajęć i być otwartym na informację zwrotną od uczestników zajęć.
	Poczuć potrzebę dalszego rozwoju swoich kompetencji kształceniowych po kursie. Stosować poznane techniki ćwiczenia umiejętności komunikacyjnych i mieć aspirację do zaangażowania w działalność kształceniową w chorągwi.

Istotne elementy i ogólne właściwości kursu, nie ujęte w dalszych szczegółowych wytycznych do organizacji zajęć kursowych

- Uczestnicy w większości nie mają pojęcia o tym jak bardzo różnią się metody szkoleniowe adresowane do dorosłych od znanych im z własnego doświadczenia szkolnego metod stosowanych w edukacji dzieci młodzieży. Kurs ma wyposażyć uczestników nie tylko w podstawową wiedzę i umiejętności z zakresu andragogiki, ale przede wszystkim dostarczyć im pierwszych wartościowych doświadczeń związanych z różnymi formami zajęć szkoleniowych bazujących na doświadczeniu i zaangażowaniu w rozwiązywanie praktycznych zadań warsztatowych.
- Należy zadbać o to, aby uczestnicy zgłaszali się na kurs dobrowolnie z własnej potrzeby uczestniczenia w kształceniu instruktorskim i podnoszenia swoich kompetencji w tym zakresie.
- Podczas całego kursu jego kadra i prowadzący zajęcia powinni stwarzać partnerską i bezpieczną atmosferę niwelującą wszelkie bariery mogące utrudniać szczerze dzielenie się uczestników swoimi problemami doświadczeniami kształceniowymi oraz otwartość na problemy i doświadczenia innych uczestników. W tym celu m.in. instruktorzy stanowiący kadrę kursu powinni uczestniczyć w zajęciach wraz z kursantami, dzielić się swoim doświadczeniem, przyznawać do wcześniej popełnionych błędów w kształceniu, itp.
- Grupa szkoleniowa powinna liczyć 10-12 uczestników. W większej grupie nie uda się stworzyć właściwej atmosfery ani zapewnić indywidualnego podejścia do uczestników. Z kolei mniejsza grupa nie zapewni odpowiedniego poziomu wymiany i wykorzystania doświadczeń uczestników.
- Podczas całego kursu należy wielokrotnie wskazywać uczestnikom szerokie możliwości praktycznego wykorzystania nabywanych kompetencji nie tylko w działalności kształceniowej w harcerstwie, ale także na polu zawodowym. Uczestnicy powinni mieć jasną wizję zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności.
- Uczestnicy w trakcie zajęć wprowadzających powinni poznać ramowy plan godzinowy kursu, który powinien być dostępny w widocznym miejscu i konsekwentnie przestrzegany. Zajęcia powinny rozpoczynać się punktualnie o wyznaczonym czasie, nie przeciągać się, a tempo kursu powinno być możliwie żwawe.
- Wszystkie zajęcia organizowane na kursie powinny unikać form statycznych (wykładowych), a wykorzystywać możliwie różnorodne formy aktywizujące, dostarczające doświadczenia lub bazujące na doświadczeniach już posiadanych przez uczestników. W kursie nie chodzi o to aby wyposażyć uczestników wiedzę na ten temat, ale aby ukształtować ich postawy, czyli dostarczyć wartościowych doświadczeń i tym samym przekonać ich do posługiwania się tymi formami szkoleniowymi w swojej własnej, dalszej praktyce kształceniowej.
- Zaleca się umieszczanie w pomieszczeniu warsztatowym, w widocznym miejscu, wszystkich wytworzonych podczas zajęć materiałów, plansz, diagramów, infografik, itp., tak aby kolejny prowadzący zajęcia oraz uczestnicy mogli w łatwy sposób odnosić się do wcześniej sformułowanych wniosków i konkluzji.
- Podczas kursu powinno się stosować różne formy energizerów (przerywników ruchowych) w celu zresetowania znużenia i podniesienia poziomu koncentracji uwagi podczas zajęć, a także w celu dostarczenia pomysłów do wykorzystania.
- Polecaną formą zaliczenia kursu jest przeprowadzenie zleconych zajęć na najbliższym kursie instruktorskim. Komendant szkoły instruktorskiej chorągwi, jako dowód potwierdzający prawidłowe zrealizowanie zadania zaliczeniowego, powinien otrzymać konspekt zajęć (z ew. przygotowanymi materiałami szkoleniowymi) wraz z opinią komendanta kursu na temat jakości zrealizowanych zajęć.

Czas trwania kursu 640 min + 40 min x ilość zajęć prowadzonych przez uczestników w ramach treningu kompetencji (optymalnie 6) – ok. 880 min = 14h i 40 min.

Założenia programowe i cele szczegółowe poszczególnych zajęć

W dalszej części programu kursu znajdują się tzw. karty poszczególnych zajęć, w których określone są podstawowe wytyczne do organizacji zajęć, w szczególności :

- cele kształceniowe do osiągnięcia poprzez zajęcia,
- zalecane formy realizacji zajęć,
- czas trwania zajęć,
- korelacja z innymi zajęciami na kursie,
- istotne uwagi

1.

Tytuł zajęć		
Powitanie, wstęp i zapoznanie się uczestników		
Zalecana forma zajęć		Czas zajęć
Prezentacja, gra integracyjna, gra planszowa, lodolamacz z elementami energizera		40 min
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> • Znać cel kursu, harmonogram zajęć oraz zasady uczestnictwa w zajęciach budujące atmosferę wzajemnego zaufania i bezpieczeństwa; • Znać kadrę kursu oraz pozostałych uczestników; 	<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczyć udziału w przynajmniej jednej formie gry integracyjnej (na poznanie się) i potrafić ją samodzielnie przeprowadzić. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozbyć się oporów przed dzieleniem się własnym doświadczeniem i problemami. • Otworzyć się na korzystanie z doświadczeń innych uczestników. • Uzyskać świadomość gdzie i jak będzie mógł wykorzystać zbudowane na kursie kompetencje.
Uwagi		
W zależności od poziomu znajomości grupy kursantów należy dobrać odpowiednią formę gry integracyjnej (jeśli kursanci w ogóle siebie nie znają należy umożliwić im przynajmniej poznanie swoich imion, a w przypadku lepszej znajomości grupy, można przeprowadzić grę, która pozwoli im poznać wzajemnie swoje zainteresowanie i hobby. Te zajęcia są konieczne do tego aby uczestnicy mogli poczuć się swobodnie w nowej grupie, nabrać zaufania do prowadzących, uzyskać świadomość (jeśli jej jeszcze nie mieli podczas zgłaszania się na kurs) gdzie i w jaki sposób będą mogli wykorzystać kompetencje nabyte na kursie.		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Zajęcia wpływają w sposób pośredni na otwarcie się grupy uczestników na pozostałych zajęciach w trakcie kursu.		

2.

Tytuł zajęć		
Cykl Kolba i podstawy Andragogiki - specyfika metod kształcenia dorosłych		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Warsztat (gra) pozwalająca doświadczyć mechanizmu poznawczego charakterystycznego dla Cyklu Kolba, do którego będzie się można odnosić w trakcie zajęć. Wykład, prezentacja, dyskusja.	90 min	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> • Znać i zrozumieć model uczenia się przez doświadczenie w tzw. Cyklu Kolba. • Znać podstawowe różnice pomiędzy założeniami pedagogiki, a andragogiki – w szczególności różnice pomiędzy psychologią dzieci i młodzieży, a psychologią dorosłych dotyczące takich sfer jak: relacja uczeń nauczyciel/mistrz, typ motywacji do nauki/samorozwoju, stopień podatności na zmianę, możliwości bazowania na doświadczeniu ucznia/uczestnika szkolenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafić w sytuacjach szkoleniowych aranżować warunki skutecznego przechodzenia do kolejnych faz cyklu Kolba: doświadczenie -> refleksja/analiza -> konceptualizacja/szukanie rozwiązań -> eksperymentowanie/próba/wdrożenie -> doświadczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumieć, na czym polega specyfika metod rozwijania kompetencji dorosłych w relacji do metody harcerskiej, która jest metodą wychowawczą służącą głównie do kształtowania postaw i charakteru. • Rozumieć potrzebę stosowania odpowiednich harcerskich form pracy na kursach instruktorskich, a jednocześnie, widzieć granicę, poza którą formy te mogą być nieadekwatne. • Być przekonanym do stosowania metod szkoleniowych bazujących na doświadczeniu i zaangażowaniu uczestników w zadania warsztatowe.
Uwagi		
Zajęcia stanowią wstęp do zrozumienia specyfiki prowadzenia zajęć szkoleniowych dla osób dorosłych. Powinny dostarczyć silnej świadomości tego, że prawdziwym, końcowym celem tego szkolenia jest zmiana sposobu zachowań jego uczestników, doprowadzenie do zmiany polegającej na zastosowaniu zdobytych kompetencji w praktyce, a ostatecznie osiągnięcie zaplanowanego wyniku, czyli pozytywnej zmiany w funkcjonowaniu kształcenia w organizacji.		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Te zajęcia są wstępem do wszystkich innych zajęć. Pozwalają zrozumieć na jakich założeniach opierają się treści przedstawiane na kursie KKK. Stworzone podczas zajęć plansze poglądowe powinny wisieć w sali szkoleniowej przez cały czas trwania kursu, aby można się było stale odwoływać do Cyklu Kolba i charakterystycznych cech procesu uczenia się dorosłych.		

3.

Tytuł zajęć		
Formy aktywizujących zajęć szkoleniowych		
Zalecana forma zajęć		Czas zajęć
Burza mózgów, Mapa myśli		90 min
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> Poznać przynajmniej 10 różnych form zajęć aktywizujących, tj; dyskusja moderowana, studium przypadku, burza mózgów, kula śniegowa, gra negocjacyjna, drama/odgrywanie ról, gra szkoleniowa, quiz, warsztat twórczy, pokaz i ćwiczenia praktyczne, trening kompetencji, elearning. 	<ul style="list-style-type: none"> Potrafić sklasyfikować poznane formy zajęć pod względem następujących kryteriów (pracochłonność i czasochłonność przygotowania, łatwość przeprowadzenia, poziom wyzwalanego zaangażowania uczestników, poziom efektywności szkoleniowej). 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumieć od jakich czynników zależy skuteczność zajęć szkoleniowych dla dorosłych Być przekonanym do stosowania przez siebie zajęć bazujących na doświadczeniu uczestników i angażujących ich w rozwiązywanie zadań warsztatowych w dalszej aktywności kształceniowej na kursach instruktorskich.
Uwagi		
Należy bardzo dokładnie omówić, a najlepiej zaprezentować przykłady takich form zajęć jak: dyskusja moderowana, studium przypadku, burza mózgów, kula śniegowa, gra negocjacyjna, drama/odgrywanie ról, gra szkoleniowa, quiz, warsztat twórczy, pokaz i ćwiczenia praktyczne, trening kompetencji.		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
W trakcie zajęć należy możliwie często odwoływać się do Cyklu Kolba i innych zasad andragogiki oraz pokazywać w jaki sposób znajdują one zastosowanie w omawianych formach zajęć. Zajęcia te są wstępem do kolejnych zajęć „Tworzenie konspektu” oraz głównego warsztatu kursowego polegającego na przygotowaniu i przeprowadzeniu przez uczestników zleconych zajęć. Warsztat ma służyć jako inspiracja do stworzenia własnych zajęć.		

4.

Tytuł zajęć		
Tworzenie konspektu zajęć		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Pokaz, burza mózgów, warsztat twórczy	60 min	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> Znać konstrukcję dokumentu „Karta zajęć”, w którym powinien otrzymać od organizatorów kursu szczegółowe założenia do przygotowania zleconych mu zajęć. 	<ul style="list-style-type: none"> Umieć tworzyć konspekt zajęć składającego się z krótkiego opisu formy zajęć oraz opisu ich przebiegu z uwzględnieniem czasu trwania poszczególnych elementów zajęć. 	<ul style="list-style-type: none"> Uzyskać świadomość, że do efektywnego zaplanowania zajęć konieczne jest uzyskanie od zlecającego maksymalnie szerokich informacji na temat celów i innych założeń dotyczących zajęć, a w przypadku braku takich informacji powinien aktywnie starać się o ich uzyskanie. Rozumieć potrzebę tworzenia użytecznych konspektów w celu szczegółowego zaplanowania zajęć i przewidzenia jakie mogą rodzić problemy oraz w kontekście przyszłej ewaluacji zarówno samych zajęć, jak i całego kursu.
Uwagi		
<p>Bardzo istotne jest, aby uczestnicy szkolenia dokładnie wiedzieli jakich informacji powinni się domagać od zleceniodawcy zajęć. Dlatego powinni otrzymać rzeczywisty wzór karty zajęć i skorzystać z niego podczas praktycznego ćwiczenia warsztatowego z tworzenia konspektu. Karta zajęć powinna zawierać następujące informacje wynikające z programu kursu: zakres tematyczny (tytuł) zajęć, cele – zakładane efekty w warstwie wiedzy, umiejętności i postaw, czas przewidziany na zajęcia, korelację zleconych zajęć z innymi zajęciami kursu, inne przydatne uwagi programowe, a także informacje z wynikające ze specyfiki grupy i miejsca; charakterystykę grupy uczestników, specyfikę lokalizacji, dostępny sprzęt i materiały, porę dnia, itp.</p> <p>W trakcie zajęć uczestnicy powinni podjąć praktyczną próbę dobrania formy zajęć do otrzymanych założeń (w ćwiczebnej karcie zajęć) oraz stworzyć prosty konspekt zajęć z krótkim opisem wykorzystanych form i ich przebiegu, z uwzględnieniem przewidywanego czasu trwania poszczególnych elementów zajęć.</p>		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
<p>Podczas zajęć należy korzystać z materiałów wypracowanych podczas poprzednich zajęć kursu, przykładów prostych przerywników, plansz dotyczących Cyklu Kolba i andragogiki, oraz systematyki form zajęć. Jednocześnie te zajęcia są wstępem do głównego warsztatu kursowego, w którym uczestnicy będą musieli stworzyć realny konspekt zajęć, które następnie sami przeprowadzą.</p>		

5.

Tytuł zajęć		
Autoprezentacja i komunikacja w grupie szkoleniowej		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Pokaz, odgrywanie ról, ćwiczenia praktyczne - każdy uczestnik powinien zmierzyć się z kilkoma zadaniami polegającymi na wypowiedzi do grupy warsztatowej realizującej różne cele i formy i otrzymać stosowną informację zwrotną.	90 min	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIĘJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> • Znać kilka podstawowych technik autoprezentacji i komunikacji szczególnie przydatnych w trakcie prowadzenia zajęć, a także wynieść doświadczenie z odbytych ćwiczeń; • Znać kilka techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych – atak tremy, dziura w pamięci, rozprężenie uczestników, senna atmosfera, odmowa wykonania zadania, konieczność improwizacji itp.; • Znać kilka podstawowych ćwiczeń, przy pomocy których będzie mógł sam rozwijać swoje kompetencje komunikacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafić prawidłowo posługiwać się mową ciała (postawa, mimika, gestykulacja, kontakt wzrokowy, skupianie uwagi, wykorzystywanie akcesoriów tj. wskaźniki, gadżety itp.), • Potrafić prawidłowo posługiwać się głosem (emisja głosu, dykcja, poprawność językowa); • Potrafić przeprowadzić przynajmniej jedną formę gry aktywizacyjnej i koncentrującej uwagę. • Potrafić posługiwać się flipchartem i prezentacją multimedialną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mieć świadomość znaczenia umiejętności komunikacyjnych trenera dla skuteczności szkolenia. • Mieć potrzebę doskonalenia swoich umiejętności komunikacyjnych, • Rozumieć potrzebę dostosowania formy przekazu do specyfiki grupy szkoleniowej.
Uwagi		
<p>Jak najmniej czasu poświęcić na teorię komunikacji, a jak najwięcej na praktyczne ćwiczenia. Istotne jest to, aby każdy z uczestników miał możliwość wypowiedzi do grupy warsztatowej w roli prowadzącego zajęcia – uczestnik może nie mieć wcześniejszych podobnych doświadczeń, dlatego należy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby tacy uczestnicy mieli jak najwięcej okazji do ćwiczenia swoich umiejętności w życzliwej atmosferze.</p> <p>Warto dawać jak najwięcej „złotych rad”, które uczestnicy mogą wykorzystywać do poprawy efektywności swoich zajęć (np. aspekty związane z przygotowaniem sali szkoleniowej (oświetlenie, przewietrzenie, umieszczenie stołu i krzeseł itp.), diagnozy stanu skupienia kursantów na szkoleniu (wypatrywanie oznak znużenia, niezrozumienia tematu, badanie ich aktywności w trakcie warsztatu itp.), dobierania odpowiednich form komunikacji w zależności od typu grupy odbiorców.</p>		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Ćwiczone techniki powinny pomóc uczestnikom szkolenia w przeprowadzeniu głównego warsztatu kursowego oraz później, już po kursie, prowadzeniu realnych zajęć na kursach.		

6.

Tytuł zajęć		
Przygotowanie zleconych zajęć (główny warsztat kursowy - cz. 1)		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Warsztat twórczy polegający na zaprojektowaniu zleconych zajęć i sporządzeniu konspektu. Uczestnicy wykonują pracę w zespołach dwuosobowych. Przygotowują zajęcia zlecone przy założeniach przekazanych w formie karty zajęć	120 min	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIĘJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> Znać zasady tworzenia użytecznego konspektu zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> Umieć napisać użyteczny konspekt zajęć Potrafić przewidzieć i przygotować materiały potrzebne do przeprowadzenia zajęć w zaplanowanej formie.. 	<ul style="list-style-type: none"> Chcieć wykorzystać doświadczenie kształceniowe swojego partnera z zespołu. Odczuć satysfakcję i mieć potrzebę rzetelnego zaplanowania i przygotowania się do zajęć
Uwagi		
<p>Kadra kursu powinna dostarczyć uczestnikom jasno określone zlecenie przygotowania zajęć spisane na karcie zajęć, tak aby już od samego początku utrwałać dobre praktyki w tym zakresie. I wymagać rzetelnego przygotowania konspektu. Uczestnicy powinni także mieć możliwość skonsultowania się w zakresie projektowanych zajęć, jeśli będą mieli taką potrzebę.</p> <p>Cel zajęć powinien być jasno sprecyzowany w karcie zajęć i koncentrować się na góra trzech elementach – po jednym z wiedzy, z umiejętności i wybranego komponentu postawy (poznawczy, emocjonalny, behawioralny). Jeśli chodzi o ich formę to zależnie od sytuacji można ją narzucić, tak aby zapewnić różnorodność form albo pozostawić swobodny wybór uczestnikom. Wtedy jednak warto odpowiednio zróżnicować postawione cele tak aby skłaniały do wyboru różnorodnych form zajęć.</p> <p>Warsztat powinien być przeprowadzony w zespołach dwuosobowych, po to aby skonfrontować dwa doświadczenia i dwa pomysły oraz nauczyć korzystania z cudzych doświadczeń, pomysłów, a także dogadywania się.</p>		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Zajęcia konsumują większość poprzedzających ich zajęć i stanowią jeden z najbardziej istotnych praktycznych elementów kursu.		

7.

Tytuł zajęć		
Przeprowadzenie przygotowanych zajęć (główny trening kursowy – cz. 2)		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Trening kompetencji - Ćwiczenia praktyczne polegające na przeprowadzeniu uprzednio przygotowanych zajęć . Uczestnikami są pozostali uczestnicy i kadra kursu.	40 min x ilość zespołów	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> Wiedzieć jakie trudności można napotkać podczas prowadzenia zajęć szkoleniowych (na podstawie realizacji własnych zajęć oraz na podstawie uczestniczenia w zajęciach przygotowanych przez inne zespoły). Podpatrzeć u innych prowadzących ciekawe pomysły do zastosowania. 	<ul style="list-style-type: none"> Umieć kontrolować czas trwania poszczególnych elementów zajęć tak, by nie przekroczyć łącznego czasu przewidzianego na zajęcia – np. na podstawie punktów kontroli czasu zapisanych w konspekcie. Umieć przeprowadzić wybraną formę zajęć wraz z wprowadzeniem i podsumowaniem. 	<ul style="list-style-type: none"> Doświadczyć praktycznego wykorzystania nabytych na szkoleniu kompetencji i przenieść to doświadczenie na przyszłość, organizowane przez siebie działania kształceniowe. Doświadczyć satysfakcji z dobrze przeprowadzonych zajęć i tym samym zmotywować się do dalszej pracy kształceniowej.
Uwagi		
<p>Każde zajęcia przeprowadzone przez uczestników powinny być zakończone krótką ankietą ewaluacyjną (lub inną formą ewaluacji opracowaną wspólnie przez kursantów) – badanie na poziomie satysfakcji uczestników . Wypełnienie ankiet jest jednocześnie przerwą w zajęciach np. 10 min. Ważne: Wyniki wszystkich ankiet powinny zostać omówione dopiero po zakończeniu warsztatów przez wszystkie zespoły. Mają one posłużyć do podsumowania i omówienia całego treningu.</p> <p>Kadra kursu powinna brać udział w ćwiczebnych zajęciach na równi z innymi uczestnikami, a po ich zakończeniu oprócz wypełnienia ankiety, także zapisać swoje spostrzeżenia dotyczące zarówno merytorycznej strony zajęć jak i poziomu kompetencji komunikacyjnych zaobserwowanych u prowadzących, po to, aby udzielić im rzetelnej informacji zwrotnej.</p>		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Zajęcia są najbardziej istotnym elementem kursu. W zasadzie wszystkie poprzednie stanowią przygotowanie do tych.		

8.

Tytuł zajęć		
Omówienie i podsumowanie treningu kompetencji		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Zapoznanie się z ankietami ewaluacyjnymi sporządzanymi w przerwach pomiędzy ćwiczeniami warsztatowymi. Omówienie poszczególnych zajęć przez kadrę kursu i uczestników pod kątem ich mocnych stron i tego co można jeszcze w nich poprawić.	60 min	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIĘJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> • Poznać przykład ewaluacji swoich zajęć; • Poznać aspekty swoich mocnych stron warsztatowych i elementów, nad którymi powinien w przyszłości pracować; • Poznać kilka pomysłów na gry integracyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczyć realnej pomocy w doskonaleniu swojej pracy kształceniowej wraz z propozycjami jej poprawienia w przyszłości; • Doświadczyć zweryfikowania, czy udało mu się zrealizować cel kształceniowy badając informacje zwrotne uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Być świadomym, że osoba, która kształci ciągle musi się rozwijać i ewaluować swoją pracę; • Rozumieć cel zbierania informacji zwrotnych od uczestników i zleceniodawców (kadry kursów)
Uwagi		
<p>Podczas omawiania zajęć należy zwracać szczególną uwagę na następujące aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czy ostateczna forma zajęć dawała szansę na zrealizowanie założonych celów. • Czy sposób ich przeprowadzenia sprzyjał efektywności szkolenia. • W jakim stopniu osiągnięto założone cele – w odczuciu uczestników • Czy zajęcia były angażujące i atrakcyjne. • Czy bazowały na doświadczeniu uczestników lub pozwalały zdobyć nowe doświadczenie. • Jakie błędy popełnili prowadzący i nad czym powinni pracować w przyszłości. • Co było najbardziej wartościowe i warte wykorzystania przez innych. <p>Warto najpierw pytać o odczucia uczestników, a dopiero po nich przedstawiać spostrzeżenia i uwagi kadry kursu. Na początku zajęć należy pokazać uczestnikom, że właśnie zamknął się jeden Cykl Kolba, w którym wykorzystali własne dotychczasowe doświadczenie harcerskie, poddali go refleksji, opracowali, a następnie, wdrożyli rozwiązanie (przygotowane zajęcia) i w ten sposób uzyskali kolejne doświadczenie. Po zajęciach należy znów odwołać się do Cyklu Kolba i pokazać uczestnikom, że są aktualnie w fazie analizy uzyskanego doświadczenia i że kolejny cykl będą już musieli domknąć już sami.</p>		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Uzyskana przez uczestników informacja zwrotna powinna być „esencją” kursu.		

9.

Tytuł zajęć		
Metody ewaluacji zajęć		
Zalecana forma zajęć	Czas zajęć	
Wykład, prezentacja, studium przypadków, quiz	60 min	
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> • Znać różne poziomy ewaluacji wg modelu Kirkpartica • Widzieć jakich można używać mierników i jakimi metodami można zbierać informacje zwrotne na każdym poziomie modelu Kirkpatricka. • Znać często popełniane błędy w formułowaniu pytań ankietowych i wiedzieć jak ich unikać. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafił opracować w pełni anonimową ankietę ewaluacyjną, stwarzającą możliwość bezpiecznego udzielenia szczerzej informacji zwrotnej nt odbytych zajęć. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskać świadomość, że ewaluacja zajęć składających się na powtarzalny kurs jest równie ważna jak jego programowanie, gdyż umożliwia modyfikację kolejnej edycji w oparciu o wyciągnięte wnioski i włączenie tych wniosków do pamięci organizacyjnej.
Uwagi		
Należy się skoncentrować na praktycznym aspekcie w postaci wytworzenia różnych narzędzi służących do ewaluacji zajęć bezpośrednio po ich zakończeniu i badających poziom satysfakcji uczestników, kompetencje prowadzącego lub zakres uzyskanej wiedzy przez uczestników.		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Stworzone przez uczestników szkolenia narzędzia ewaluacyjne powinny zostać wykorzystane do ewaluacji przeprowadzonych przez nich zajęć w ramach głównego treningu kursowego, a jeśli te zajęcia odbędą się już po tym treningu, powielone i rozdane do wykorzystania w przyszłości.		

10.

Tytuł zajęć		
Podsumowanie kursu i pożegnanie z uczestnikami		
Zalecana forma zajęć		Czas zajęć
Swobodna rozmowa ewaluacyjna na temat wrażeń z odbytego kursu		30 min.
Cel zajęć – po zajęciach uczestnik powinien:		
WIEDZA	UMIEJĘTNOŚCI	POSTAWA
<ul style="list-style-type: none"> Ugruntować wiedzę o poznanych metodach kształcenia dorosłych w szczególności Cyklu Kolba; Dowiedzieć się jaka jest forma zaliczenia kursu w celu otrzymania Odznaki Kadry Kształcącej I stopnia (OKK-1). 		<ul style="list-style-type: none"> Uzyskać silną motywację do kontynuowania działalności kształceniowej w ramach chorągwianej szkoły Instruktorów.
Uwagi		
<p>Zajęcia powinny mieć formę swobodnej rozmowy na temat wrażeń kadry i uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem tego, co można byłoby poprawić na kursie.</p> <p>Ze strony kadry kursu w refleksje powinny zostać wplecione ponowne przypomnienie najważniejszych tez.</p> <ul style="list-style-type: none"> Specyfika kształcenia dorosłych i Cykl Kolba, czyli wykorzystanie i bazowanie na doświadczeniu. Kształcenie poprzez przeżycie – angażowanie się, również emocjonalne w przebieg zajęć i poruszane problemy. Nastawienie na zastosowanie pozyskanej wiedzy w praktyce w celu zmiany dotychczasowych nawyków i zachowań oraz uzyskania zakładanych efektów organizacyjnych. <p>Polecaną formą zaliczenia kursu jest przeprowadzenie zleconych zajęć na kursie instruktorskim. Komendant szkoły instruktorskiej chorągwi jako materiały potwierdzające zrealizowanie zadania zaliczeniowego powinien otrzymać concept zajęć (ew. wraz z jego materiałami) oraz opinię komendanta kursu na temat jakości zrealizowanych zajęć.</p>		
Korelacja z innymi zajęciami na kursie		
Zakończenie kursu		